

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravišтво
Kopitarjeva
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-
poluletna . . . „ 2.-
četriletna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0.10

Št. 3.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1911.

Leto VII.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnikom!

Prosimo dopise radi bodočih praznikov doposlati tako, da jih dobimo že v ponedeljek v roko. Vsem člankarjem, dopisnikom, naročnikom in bravcem »Naše Moči« veseli Božič!

Predsednikom krajskih skupin in voditeljem plačilnic Prometne zveze.

Na prošnjo vodstva Prometne zveze pre-skrbi »Naša Moč« prestavo in tisk izpremenjenih pravil Prometne zveze. Vsi načelniki krajskih skupin in voditelji plačilnic Prometne zveze naj zato naznanijo do dne 20. t. m. zadnji čas, koliko izvodov da potrebujejo za tiste svoje člane, ki imajo slovenska pravila. Naznanilo naj naslovijo: Ljudevit Tomažič, upravitelj »Naše Moči«, Ljubljana.

Krvave bolečine.

Takoj po izidu zadnjih državnozborskih volitev so se pričeli oglašati kulturnobojni petelini in petelinčki. V svoji slepoti so radi navidezne uspeha že mislili, da so na Portugalskem in že se je več ali manj glasno čula pesem o razdružitvi zakona, o brezverski šoli in o drugih takih ranah, ki bole našo moderno rdečo frakarijo. Nič bi se ne čudili, če bi bili v teh junaških vrstah judje in druga nacionalno liberalna bratovščina, a da so se med nje zmešali tudi socialni demokratje, ki igrajo glede na vero isto hinavsko vlogo kot slovenski liberalci, to si je pa treba ogledati.

»Kar pišejo katoliški listi o sovraštvu socialne demokracije proti veri, to je golo sleparstvo in zavijanje.« To se čita v nekem rdečem letaku in tako trdi vedno socialno demokratski agitator. Vedno? Kaj še! Kadar so med seboj ali kadar ob volitvah snubijo liberalce, takrat igrajo vlogo junaka in se tolčejo na svoja prsa, češ: mi smo veliki, ja, čez vse korajžni kulturni soldati. Mi bomo naredili novo državo in ta država bo prinesla nov red za zakon, družino, otroka in vzgojo. Tako govore med seboj, drugače javno. Zato doli z lažnjivo krinko!

Razdružili bi radi zakon. Hoče se jim modernega mnogoženstva. Radi bi se vlačili vsak mesec z drugo baburo, toda to ne gre in ne bo šlo. V enoženstvu najde žena varstvo svoje časti in varstvo pred sramoto, v enoženstvu najde otrok prepotrebno varstvo ljubezni in oskrbo za svoja mlada leta. Zato pa mora pe-

sem o mnogoženstvu, oziroma o ločitvi zakona utihniti ne samo z verskega, ampak tudi z družabnega stališča.

In kaj bi bilo z otrokom?

V »Sozialistische Monatshefte« piše »so-drug« Kurt Hartwig: »V interesu splošne blaginje naj se uvede prisilno, splošno materinsko zavarovanje . . . To zavarovanje naj bi zado-stvalo za otroka, da postane delozmožen.«

Socialna demokracija zahteva torej prisilno zavarovanje za žene in deklice za slučaj materinstva. To je javno napeljevanje v greh! To zavarovanje bi bilo žaljenje onih, ki še kaj drže na čistost in dostojnost. Bilo bi naravnost postavno razdejanje npravnstvenega čuta. In kaj tacega bi bilo mogoče le v državi bodočnosti, poživinjene mednarodne rdečkarije.

Seveda bi tako dobili v svoje roke vzgojo otroka. Ta bi bila povsem brezverska. Že odrasel človek brez vere, brez sramu, kaj šele otrok! Nastala bi kmalu druga Sodoma in Gomora pod zaščito rdečih generalov. Narod brez vere, je zemlja brez solnca. In če se bodo delali že iz otrok mladi brezverci, ne pridemo daleč. Zato mora biti šola verska!

Mi hočemo nerazdružnost zakona, hočemo, da se varuje krščanska, verska vzgoja otrok! Vemo pa, da tega nočejo socialni demokrati, čeprav so izdali nedolžen letak: »Die wahren Ziele der Sozialdemokratie« (Pravi smotri socialne demokracije), kjer sami sebi lažejo. Prikrivajo svoje slabe namene, ker znajo, da so še preslabi in da bi v svojih vrstah naleteli na grozovit odpor, če bi le preglasno govorili in delali za svoj cilj. Zato pa čutimo, da je naša naloga, da opozorimo od časa do časa slovensko delavstvo na to smotreno delo rdečih pavianov. Kadar se bodo čutili dovolj močne, takrat bodo javno nastopili. Do tega pa ne sme priti! Na to naj gleda vsak slovenski delavec, vsaka slovenska delavka.

Rdeče vrste se rdečijo povsod in se morajo tudi pri nas, če nočemo, da nam ne zrastejo čez glavo. Vedno moramo imeti pred očmi, da je le v delu rešitev. Z novim letom zato na novo delo za našo organizacijo, za naše časopisje!

Tobačne tvornice ravnatelj povzročil samomur.

V Krakovu v Galiciji se je pripetil ta-le žalosten dogodek: Med slovesno službo božjo dne 8. decembra t. l. v cerkvi redemptoristov v Pod-

gorcah (Podgorce so predmestje Krakova, ločeno po reki, a tvorijo mesto z lastnim občinskim svetom) je počilo pet strelcev iz revolverja. Cerkev je bila natlačeno polna pobožnih vernikov. Umevno je nastalo v cerkvi velikansko razburjenje. Vse je drlo iz cerkve. Omedlelo je več žena, pohojenih je bilo več žensk in otrok. Kdo je streljal? Nase je streljal 31letni bivši sluga tobačne tvornice Jožef Flinka. Cerkev so seveda takoj zaprli in so jo po cerkvenih postavah zopet blagoslovili. Predno je šel Flinka v cerkev, je še naročil pri pogrebem zavodu v Podgorcah mrtvaški list in pogreb — zase in plačal naprej stroške. Ko si je naročil pogreb, je šel v cerkev in se ustrelil. Pri samomorilcu so našli pismo, v katerem je pisal, da je bil holan, a ko je ozdravel, ga ravnatelj tobačne tvornice ni več sprejel nazaj v službo. Ker ni mogel več preživeti svoje žene in dveh otročičev, se je revež v obupu in gotovo v zmedenosti rajši ustrelil, kakor da bi postal zločinec in bi svoje roke omadeževal s tujo krvjo, kakor je to storil morilec gališkega namestnika Siczynski, ki je, kakor znano, te dni pobegnil iz ječe. Končno prosi Flinka v svojem pismu trdosrčnega ravnatelja krakovske tobačne tvornice, ki nima nobene rodbine, da naj skrbi za njegovo ubogo ženo in za otročiča.

Ljubljanskim katoliškim Nemcem.

»Bogoljub« piše v zadnji svoji številki: »Ljubljanski Nemci so pri zadnji volitvi v Ljubljani zopet volili apostata Egerja. Kakor da nimajo nobenega drugega človeka, porivajo naprej vedno tega odpadnika. Vprašamo: Kje so pa katoliški Nemci? Mar jih nič ni ali nimajo v politiki nič govoriti? Saj imajo vendar službo božjo v štirih ljubljanskih cerkvah! V Gradcu je Slovenci še v eni nimajo, dasi jih je mnogo več! Dasi pa uživajo Nemci v Ljubljani take predprave, vendar nimajo katoličani med njimi nobene ali nobenega vpliva v politiki ali pa premalo brige, katoliškega ponosa in odločnosti, drugače bi Nemcev v Ljubljani ne zastopal vedno in vedno apostat!! Da našega kandidata niso volili, o tem pričajo številke.« — Krepke, a resnične besede. Popolnoma se jim pridružujemo in to timbolj, ker gre v Gradcu za slovensko delavstvo. Veljala bi ta notica tudi za Kočevje, kjer je, kakor znano, veliko slovenskih delavcev, ki ne znajo nemški, nimajo redne slovenske službe božje in tudi ne naše delavske organizacije.

Strah v Anderleyu.

Poročilo detektiva Franka.

(Dalje.)

Marija naj bi spala v Jamesovi sobi, da omogoči neznanemu nasprotniku približanje k Mariji. James Beech sam je bil zato varen v Marijini sobi. Sobe vseh udeležencev morajo biti zato od zunaj zaprte, da nihče v Anderleyu ne zna, da sem se vrnil nazaj.

Srečno sem došel pred velike duri. Plazil sem se po tleh. Duri so bile zgolj naslonjene.

»Mister Frank?«

To je bil plahi Beechov glas.

»Jaz sem! Ste storili vse tako, kakor sem Vam naročil?«

»Da! Marija je že zopet zaprta v laštni sobi. V moji sobi leži zgolj njena obleka.«

»Dobro! Ali se vidi iz kake spalnice na dvorišče?«

»Ne.«

»Tako naju ne more nihče videti.«

James Beech je nato zaprl duri in plazila sva se tiho po mostovžu mimu vseh spalnic. V

nobeni sobi ni več gorela luč in ni se čul kak sumljiv šum.

»Ste li obvestili Marijo?«

»Le toliko, kolikor se mi je zdelo, da je potrebno.«

»Idite zdaj v sobo svoje hčere. Ponoči hočem biti sam v Vaši sobi, v katero me morate zakleniti.«

Vse se je zgodilo tako, kakor sem ukazal.

Nahajal sem se sam v tem velikem prostoru, kjer se je doživelo že toliko strahu. Le malo svetlobe je prihajalo skozi zamreženo okno. Izpočetka moje oči niso ničesar razločevale.

Povsod tema, neprodorna noč.

Polagoma so se šele privadile oči na temo. Razločil sem veliko, temno posteljo, staro omaro s starinskimi rezbarijami, težke usnjene stole, mizo.

Tipaje sem prišel k postelji. Poleg nje je stal stol, na njem pa obleka vesele živahne Beechove Marije. Šlo je zato, da ji rešim življenje. Oblečen kakor sem bil, sem legel v blazine.

V temi sem odstranil z obraza šminko, tako da je bil moj obraz neobrit. Iz žepa sem potegnil

lasuljo z lasmi, ki so bili vsaj ponoči nekoliko podobni lašem Beechove Marije.

Dovolj sem bil pripravljen, da čakam kar prinese noč. V roki sem držal pod odejo pripravljen revolver, z drugo roko sem pa tiščal srce, da ne bi preglasno bilo.

Čakal sem minuto za minuto — večnost večnosti.

Polnoči je že davno odbilo.

Oči so bile temeljito utrujene, ker sem moral tako dolgo čakati.

Če ostane vse brezuspešno?

Ne! Ne!

Tega nisem mogel verovati.

Sovražnik mora izvesti še danes svoje dejanje, ako hoče še naprej povzročati grozo. Če ne pride, bo strit njegov grozen vpliv na Jamesa Beecha.

Čuj!

Se li ni nekaj pojavilo?

Šum je čulo moje uho, šum podoben rožljanju, stokanju, kakor da se premika težko breme na slabi opori.

Moje teme že navajene oči so blodile po velikem prostoru, a razločil nisem ničesar.

Plava pri Gorici.

Tu priredi Prometna zveza v nedeljo, dne 24. decembra t. l. ob pol 1. uri popoldne v gostilni »Pri postaji« shod krščanskih železničarjev. Obravnavalo se bo o pomenu in namenu Prometne zveze in o železničarskih zahtevah. Poročal bo zastopnik Prometne zveze. Vsi člani in njih prijatelji povabljeni.

Jesenice v taboru S. L. S.

Volitve so sicer minule, a volilni boj v neki obliki še dalje traja. Nasprotniki ne morejo pozabiti poraza, naši ljudje so navdušeni, liberalci se med seboj zmerjajo, socialni demokratje pa pripoznajo moč S. L. S. Najhuje pa dela tovarna proti pristašem S. L. S., čeravno ona ni šla v boj proti tovarni, temuč le takomenovane gospodarske stranke ni moglo delavstvo podpirati. Pa zakaj ne? Naj navedemo vzroke: To stranke h Humru. Zato dajemo vodstvu tovarnljubljena, ta oseba delavstvo le šikanira, ki je verno po večini, ta oseba je pa brezverska. Ko so zbudili to staro stranko, niso vprašali krščansko socialnega delavstva, če hoče kandidirati pri njih stranki, temuč je šel vodja te stranke k Humru. Zato dajemo vodstvu tovarne v vednost, da krščansko socialno delavstvo ne bo nikdar volilo s tisto stranko, ki dela kompromise s Humrom. Ta oseba je svobodomiseln in s takim ni nikdar, naj to želi tudi najvišja oseba v tovarni. S človekom, ki je storil toliko gorja na Jesenicah, nikdar! Ko so popravljali kandidatno listo, sestavljeno s Humrom, nas niso povabili, temuč socialne demokrate. Mi teh ne bomo volili, ki se pajdašijo s socialno demokracijo, ker ona zasmehuje vse, kar je verskega in je izdajalska stranka, ker se veže z najhujšimi nasprotniki enake splošne volilne pravice. Dokler bo vodila tovarniško politiko oseba, ki se je pritoževala čez vsako napravo v korist delavstva za časa gerentstva in napadala po časopisih in svojih sestankih naše združništvo, katero smo ustanovili s svojimi žulji, da se ne množi oderuštvo na Jesenicah, takih ljudi ne bomo volili. Pridružite se pa programu S. L. S., ne zatirajte ubogega delavstva, vsem enako naj se kruh reže, potem bomo volili v občinski odbor može, ki jih želi vodstvo tovarne. S. L. S. je postavila za kandidate može delavce in so izvoljeni. Ti možje bodo delali na programu te stranke za blagor cele občine, ravnotako torej tudi za tovarno. Pravica mora vladati na Jesenicah!

Nasilstva na Jesenicah.

V jeseniški tovarni so ljudje, ki mislijo, da so več kot naši zakoni, potrjeni od cesarja. Ti ljudje teptajo postave, ki so jih izdali ljudski zastopniki in ki jih je potrdil naše cesar.

V svoji zlobnosti in ošabnosti do delavstva so se tako daleč izpozabili, da mislijo, da avstrijski zakoni ne veljajo več zanje. Takih lumparij se poslužujejo štirje mojstri in nekaj njih priliznjencev in izdajalcev. Za danes ne priobčimo njih imen, ako pa oni precej ne odnehajo, dobe jih v roke naši poslanci in državni pravdnik. Škandal je za ljudi, ki so med volitvami zahtevali, ti moraš z nami voliti, ker imaš to in to službo, zato si dolžan, moraš tako kot mi hočemo, daj glasovnico podpisat. Škandal, da po tovarni govore, mi imamo nalog, kakor hitro se kdo kaj pregreši, precej dobi obračun, ker niste nas volili. Škandal, da predstavljajo delavce na slabše delo zaradi tega, ker jih niso volili. Pri Martinovih pečeh je en mojster, ki zaradi volivnega boja pretepava mlade

fante nevolilce. Vdovam so vzeli denar in premo, vse to zaradi volitev. Vsaka mera je enkrat polna. Odnehajte! Volitve so svobodne, zakon vam je znan, špekamre so tudi za vas. To je šele opomin.

Kako so smešni!

Gerentstvo na Jesenicah še ne preneha. Tisti ljudje, ki so tri leta in pol zabavljali zoper gerenta, so skrpucali neko smešno pritožbo na c. kr. glavarstvo — pa pozabili pri županstvu vložiti zoper občinske volitve. Ti ljudje hočejo, da še vlada gerent ter hočejo prepričati, da bi se volil župan in da bi delal občinski odbor. Imen sicer ne vemo, toliko pa smo zvedeli, da je Humer spravil skupaj vse politične ničle, katerih je z ženskami vred deset. Tudi naših ljubih socijev ne manjka v tej pritožbi. Radi bi še zavlekli eno leto ter par tisoč kron škode naredili občini. Mi se prav nič ne bojimo novih volitev. Naši ljudje bodo šli še bolj edini na volišče proti škodljivcem občinskega premoženja, nekaj jih bo še ven sfrčalo. Mi smo prepričani, da so gotove osebe nalagale gospoda ravnatelja, da je S. L. S. proti tovarni. Ti lažnjivci bodo še bolj imenitno propadli kakor zdaj, ker tako pritiskajo na delavstvo. Mi smo vedno pripravljeni, besedo ima vlada. Kjer je pravica, tam je zmaga.

Po zmagi.

V nedeljo, dne 10. t. m. zvečer priredilo je politično društvo v Del. domu shod. Gospod župnik Skubic je v krepkih besedah označil pogubno stališče naših nasprotnikov. Mi bijemo z njimi boj, ne osebni, temveč v strankarskih načelih in sicer največ zato, ker je naše ljudstvo verno, ter si ne pusti ukazovati od svobodomiselncev. Ti delajo proti naši stranki in našemu ljudstvu, zato mi moramo v boj proti njim. Tovariš Čebulj priporoča agitacijo za naše časopisje, posebno »Našo Moč«. Naj vsak agitira od osebe do osebe in nobeden nas ne bo premagal. Pristopimo vsi v organizacije in društva zdaj ob začetku leta. Vsak član in naročnik naj še vsaj enega pridobi. Storite svojo dolžnost za dobro stvar.

Idrijski mestni proračun za l. 1912.

»Slovenski Narod« nas je pretečeni teden osrečil z nekaterimi podatki o našem mestnem proračunu za leto 1912; ker bi utegnile sladke besede tudi katerega naših premotiti, si štejemo v dolžnost, opozoriti na nekaj posameznosti. Proračun izkazuje potrebsčine 74.198 K 40 v + 52.743 K, skupaj 126.941 K 40 v in pokritja 127 tisoč 548 K, torej okroglih 606 K prebitka. Kar se tiče podrobnosti, si dovoljujemo pripomniti, da se nam zde številke za mestne uslužbence previsoke, ker vam »Slovenski Narod« dosedaj še ni poročal, na kakem stališču je v tem vprašanju deželni odbor; in ker mi to stališče poznamo, zato se nam čudno zdi, da se višajo postavke zoper katere je bil že opetovano priziv vložen. Mi ne bomo jenjali, temveč šli svojo pot, ker smo prepričani, da so prav tiste osebe, katere liberalci nabolj v ospredje tišče, najmanj vredne, ker tudi najmanj delajo. V našo mestno občino se leto za leto vrivajo postavke pod najrazličnejšimi naslovi, samo da lahko kak protežiranec do korita pride; tam kjer moči manjka jih ni, kjer jih niti polovico ni treba, jih je pa polno. Dalje pripomnimo: Karolini Vončina preje 360 K, sedaj 480 K; za pisarniški pavšal in tiskovine so natresli 700 K, za knjigo-

veška dela 100 K, znanstvene časnike 160 K (med njimi je najbrže »Slovenski Narod«, da ga ložje med uradnimi urami bero), »ostale« pisarniške potrebsčine 400 K, dalje kolk in poštarina 120 kron, vsega skupaj okroglih 1980 K; za pisarno v kateri bi en spreten delavec lahko vse sam opravil; mi poznamo urade s pet do šest uradniki, ki nimajo niti polovico tega. Ni čuda potem, da leže cele skladovnice tiskovin po kotih za deset let naprej naročene. Vrh tega pridejo še »razni stroški« 400 K; beseda »razni« se ponavlja v proračunu osemkrat in znaša skupaj 1650 kron. Še bolj nas zanimajo druge točke! Pavšal elektrarni je narasel na 4600 K, žarnice pa tako brle, da imajo oni, katerim petrolejka sveti, boljše ceste razsvitljeno, kakor je sredina mesta; povrh je proračunanih še 400 K za oskrbo javnih svetilk, a kaka je ta oskrba, vidimo vsaki večer. Dalje je proračunanih za razne zavode, blagajne in društva 640 K in povrh za idrijske dijakke 3400 K. Prva postavka je popolnoma nepotrebna, druga pa tako gorostasna, da se čudimo drznosti gotovih ljudi; naša mestna občina si je z realko nakopala tako breme, da nima ne dolžnosti, ne pravice, tudi vinarja več izdati za vzgojo in šolanje posebno takih dijakov, katerim ni nobene podpore treba. Enako zanimiva je postavka za obrtno šolo, ki je zrasla od 1000 na 2400 K, razmere so pa take, da bi bilo najbolje vse opustiti. Med izrednimi potrebsčinami nas zanima 20.000 K za hiš. št. 509; »Slovenski Narod« trdi, da se bo zidalo prostore za politično ekspoziuro, za katero pa deželna vlada nič ne ve in se torej dela račun brez krčmarja kakor lansko leto pri regulaciji Nikove, ki niti občinska lastnina ni, in tudi pri ekspoziuri živ krst ne ve, ali jo vlada sploh namerava, v Idriji bi jej pa že prostore radi zidali. Le sezidajte 3. do 4. uradniških stanovanj, ekspoziuro pa pustite, sicer bo rekurz; pisarjenje o ekspoziuri, kakor ga ima »Slovenski Narod«, je timbolj smešen, ker pisar dobro pozna ukaze deželnega odbora. Najbolj smešna pa je trditev, da mora mesto tisti podpirance prevzeti, ki si jih je društvo za mladinsko skrb nakopalo; iz našega ubožnega zaklada dobivajo ljudje že toliko podpor, da niso več v zdravem razmerju z dohodki; da bi se pa vedno iz mestnega zaklada jemalo, pa tudi ne gre, in tudi temu mora biti enkrat konec, ker je mestni zaklad že s 7000 K obložen! Ako odbijemo vse nepotrebne in nepostavne stroške, pride okroglih 10.600 K manj in je torej napovedani povišek doklad za 7 odstotkov neutemeljen in nepotreben. Čemu razmetujete denar, če ga nimate! Da bi se pa doklade zato večale, da se delijo razne »podpore«, je pa le v Idriji običajno. O novi klavnici, regulacnem načrtu, prispevke za Nikovo in o »revniji« Idriji — kakor jo »Slovenski Narod« imenuje — pa drugo pot! Sklepoma vabimo mestni urad, naj doslovno priobči rešitev deželnega odbora z dne 29. novembra 1911, št. 19.088; ta bo davkoplačevalce zanimala!

Mlečna vojska na Viču.

Nekaj dni že se bije tukaj precej resen boj, ker se pa ne gre za kri, ampak za — mleko. Odhajalci in odjemalci mleka so si prišli navskriž zaradi cene mleka, ker so jo oddajalci povišali za 4 v pri litru. Ne bi o tem boju poročali, ako bi ne bili takorekoč prisiljeni in izzvani. Demokratji, ki so od zadnjih občinskih volitev v bližnji zlahti z naprednjaki, hočejo začetek povišanja cene pri mleku zvaliti — po svoji stari navadi — na klerikalce. Resnici na ljubo bodi povedano, da vso to mlečno akcijo vodita dva pr-

Pričakujoča, strašna tišina.
In zdaj?
Se li ne dviguje postelja?
Tako je.
Škripanje kakor pod veliko težo. Postelja se dviguje! Naj li skočim iz nje, da vidim, kaj da se namerava proti meni?
Že hočem skočiti! A ostal sem mirno v postelji, kakor da spim brezskrbno spanje, brez sanj. Postelja se je dvignila počasi, skokoma, vedno višje.
Gibanje je prenehalo.
Izpod postelje začujem drug zvok.
Čujem korake, ki prihajajo.
Nevarnost prihaja od spodaj.
Rešil sem stavljenost si nalogo. Postelja se je lahko dvignila s tlam, na katerih je stala. Skozi odprtino se je prišlo lahko v sobo.
Po tej poti so dohajala v sobo strašna obvestila.
Kaj se li zdaj zgodi?
Ležim tiho, ne upam dihati.
Napeto pozoren je vsak živec.
Poleg postelje se pojavi postava podobna senc. Mižal sem, da se ne izdam.
Poleg postelje na stolu čisto lahko zašumi

Marijina obleka. Strašni obiskovalec se hoče prepričati, kdo da leži v postelji.
Strašni pričakovalni trenutki!
Moj čas še ni prišel.
Mižal sem, a zdelo se mi je, da vse vidim.
Roka je potipala moje lase.
Postopal sem le prav, ker sem si nadal suljo z dolgimi lasmi. Nameravana zamenjava mora učinkovati.
Ptuja roka se je vmaknila, tudi postelja se je nekoliko ponižala.
Trenutki podobni večnosti...
Nekaj začutim na vratu...
Prsti?...
Malo je manjkalo in prenehalo bi bilo utripati srce.
Rajnikovi prsti!...
Čutil sem, da je bilo mrzlo to, kar se je dotaknilo mojega vratu...
Potem!...
Da ne bo prepozno! Hitro sem skočil iz postelje, s silo odprl oči in zagrabil ptujo postavo...
Glasno, strašno kričanje. Hudo borenje.
Moj revolver pade na tla in se izproži.
Na tleh!

In klečal sem na nasprotnikovih prsih. Nasprotnik je bil premagan.

Izpoved.

Ne čutim hvaležnosti, ker mi je zapustil svojo dedščino.

Saj njegova dedščina ni obsegala drugega, kakor sovraštvo, sovražil je tistega, o katerem je sodil, da ga je varal. To sovraštvo gorí tudi v moji krvi, ki kroži vročejše kot lava po mojih žilah. Sovražim ga, ker ga moram sovražiti od takrat, ko je zadonelo prvo moje plakanje v svet.

To sovraštvo je vsebovalo moje življenje. Gojil in vzgojil je je oče, dokler ni gorelo v meni kakor gori ogenj v ognjeniku.

Moja mladost je bila brezupnejša kakor brezupnost pogubljenja. Zaničevani smo hodili od vasi do vasi, od kraja do kraja. Učil me je beračiti. Učil me je pohlepa do bogastva.

Kdo mi je bila mati, ne znam. Očetova podoba mi pa vedno prihaja pred moje oči, če bdim in ko spim.

Oče! Nikdar ga nisem ljubila, pač sem ga občudovala, kadar je govoril o svojem sovraštvu in kadar je govoril o tistem kraju, ki ga je ved-

vih tukajšnjih liberalcev in sicer Franc Sojer in Janko Knez. Oba ta »prijatelja« delavstva so sociji volili v občinski odbor. Sojerju so celo pripomogli do svetovalskega stolčka. Sociji! Kaj ne lepa — liberalna hvaležnost! Ali vam bo to vendar enkrat odprlo oči, da boste uvideli, koliko srca imajo naprednjaki za delavstvo! Drugič pa idite zopet v objemu s temi ljudmi v boj zoper svoje tovariše - delavce, ki slučajno ne trobijo v bogatega Kristana rog. Sociji prirejajo razne shode v zadevi draginje mleka. Ali bodo prišli do kakega uspeha, se še ne more spoznati. Mi jim želimo v tem boju srečne zmage; vrhutega jim pa še dodamo lep nauk, ako si hočejo v tem času splošne draginje odpomoči: Naj napovedo mnogi izmed njih boj, hud bojkot tudi alkoholu. Tako si ne bodo le za 4 v, ampak za lepe kronce na boljšem in bodo prišli do zaželenih zadovoljnih, družinskih razmer. Kaj pomaga le luknjico zamašiti, če pa žrela — nesrečnega alkohola — ne zamašite.

Bohinjska prog.

V nedeljo 17. t. m. priredi »Prometna Zveza« ob 11. uri sestanek v hranilnični dvorani v Gorjah pri Bledu. Posebno so vabljeni tovariši s Primorskega. Poročat pride g. državni poslanec Gostinčar in deželni poslanec g. Piber. Tovariši! Pridite v velikem številu!

Beda prožnih delavcev.

O slabem stanju, v katerem se nahajajo prožni delavci, nam poroča trpin - somišljenik: V nobenem listu še nisem čital, kako se godi nam prožnim čuvajem. Leta 1906 so nam sociji obetali da dobimo boljšo plačo, ker so oni od države za nas dobili 3 milijone kron. Minulo je leto 1906, 1907 in 1908, a še nismo nič dobili. Šele leta 1909 smo dobili 20 v več dnevne plače. Ampak leta 1909 se je pa tudi vse za 30 do 40 odstotkov podražilo in začetna plača je še vedno 2 K 40 v. Ako je ugodno vreme zasluži en delavec 60 K na mesec. Za bolniško blagajno plača 2 odstotka t. j. 1 K 20 v. Ostane mu še 58 K 80 v. Ako pa še v pokojninski sklad plačuje, mu pa še 2 K proč vzamejo in on dobi le nekaj nad 56 K. S tem naj preživi družino? Če zelo slabo živi, izda za rodbino 6 oseb na dan po najmanj 1 K 86 v, za celi mesec 55 K 80 v. Ostane mu torej po gorenjem računu le še 60 v. Kaj pa obleka, čevlji in drugo? Ali naj krade, da ga zapro? Kdo naj mu plača stanovanje, kurjavo, svečavo in šolske potrebščine? Položaj je neznošen, zato prosimo poslance S. L. S., da se zavzamejo za nas, za naše uboge žene in otroke, da bomo mogli živeti. Soc. demokrati si le puste v njih blagajne plačevati, narede pa nič ne za nas. Zato pa proč od rdečih sleparjev. Tovariši v »Prometno zvezo«!

Delavcem škodljiva moda.

Predsednik francoskega sindikata tekstilne industrije poroča, da je vsled nove mode ozkih kril zelo omejeno izdelovanje suknja. V kraju Roubaik je baje vsled te mode črez 20.000 delavcev brez dela. Del belgijskega delavstva se je moral celo odpustiti. Plače delavstva so padle za 15 do 20 milijonov frankov. In to le radi neumne mode, ki je vsako leto drugačna, samo da si gospoda ki ni nikoli lačna, dolg čas preganja.

Delo na progi in delovodje.

Vsako delo na progi je težko, pa delaj kar hočeš. Kako da se prožnim delavcem slabo godi, smo že opisali. Da jih pa pri tem tudi delovodje zmerjajo, pa res ni lepo. Slišimo, da je na gorenjem koncu goriške proge en tak patron, ki bi

no nazival, da je to njegov grad in kadar mi je pripovedoval o sivem zidovju za bukovim gozdom in o strahotah Vragovega Prepada. Vsaka njegova beseda je ustvarila sliko, ki živi pred mojimi očmi. Čutila sem, kar je pripovedoval. Moje srce je bila zelo sprejemljiva gruda, v kateri je vzkliklo in dozorelo gorčično zrnje.

Cepil je v moje srce sovraštvo proti tistemu, ki je povzročil, da je bil pregan. Sovražila sem ga, ker je bil vzrok naše bede in revščine.

Pripovedoval mi je, kako lep da je naš dom. Živahno mi je slikal bogastvo, ki bi moralo biti moje. In ko mi je to pripovedoval, sem pa morala beračiti, da se neizbrisno zakoplje sovraštvo. Kadar sem stradala, mi je opisaval srečo bogastva in rekel: »Vse to bi moralo biti tvoje! Vzel je je meni in tebi«.

In moje sovraštvo je nadkriljevalo globine morja, neizkončno večnost, hujše je bilo, kakor med Kajnom in Abelom.

Vse, kar je znal, me je naučil. Pokazal mi je pota do lepote in do umevanja, pustil me je, kakor Jehova Mojzesa, da vidim obljubljeno deželo in mi potem rekel, da sem prokleta za vedno zatajevanje.

bil prav potreben, da se mu pošlje knjiga, kako se mora z delavci občevati. Zmerja delavce enkrat po italijansko, enkrat pa po vipavsko ali kakor se reče po slovensko. Eni pravijo, da ga luna trka. Pa naj bode kakor hoče, res je le, da če se njemu enkrat zameriš, si pri njem za večne čase zanič čeprav si bil prej prav dober. Vemo še dosti o njem, pa za enkrat molčimo, ker upamo, da se bo vendar poboljšal.

Zanimivosti o štrajkih leta 1910.

Leto 1910 izkazuje večje število stavk, a manjše število stavkujočih. Leta 1910 je stavkalo 55.764 delavcev in delavk proti 61.978 leta 1909 in sicer v 2888 (1909 leta 1741) podjetjih. Stavkalo se je lani v 657 slučajih, predlanskim pa v 580. Stavke se razdele po posameznih deželah takole: Češka 38,2 odstotka, Nižje Avstrijsko 24,4 odstotka vseh stavk. Galicija z 8,5 in Moravska 7,8 odstotka; ostale kronovine izkazujejo še manjše odstotke. Najdaljša stavka je trajala 480 dni to je 16 mesecev. Seveda je bil pri večini stavk glavni vzrok zvišanje plače, branitev pravic in manjši razpori s podjetniki. Od strani podjetnikov je bilo izprtih 19.292 delavcev. Od teh jih je bilo 103 izključenih.

Naši rudarji.

V nedeljo 3. t. m. je praznovalo litijsko topilniško delavstvo praznik svoje patrone svete Barbare. Korporativno z rudarskimi znaki, je prikorakalo paroma delavstvo k svetemu opravilu, ktero je imel v delavski namen delavski prijatelj in organizator g. Krisch. Po sveti maši je bilo delavstvo pogoščeno na raču topilnice. — Praznovanje svete Barbare se je nekaj let sem opuščalo, zato je lepo in hvalevredno od delavstva, da je zaželelo to lepo in staro navado nazaj vpeljati. To kaže, da je topilniško delavstvo dobro in nepokvarjeno in Bog daj na priprošnjo svete Barbare, da sovražnik križa ne bo nikdar zapeljal naše krščanske delavce.

Rdeča država bodočnosti.

V italijanskem mestu Perugia sta bila obsojena voditelja soc. demokratov Beignani in Basci. Prvi je dobil dve leti ječe, 1500 K denarne globe in izgubi državljsanske pravice za eno leto. Njegov drugi čedni tovariš pa ima za sedet šest mesecev in plačati 500 K globe. Kot »obersocija« sta bila seveda občinska svetnika. Kot taka sta po Marksovih naukih izsiljevala od ljudi denar, kokoši, jajca, nakit itd. Basci je bil poleg tega krivim spoznan, da je v tridesetih slučajih poneveril zaupan mu denar.

Milijonarji stokajo.

Poročali smo veselo novico, da je državnozborski pododsek že sprejel prvi paragraf postavnega načrta, ki ga je sestavil in predlagal poslanec dr. Krek. Važno je to, ker so prej izkušali stvar zavleči kartelirani fabrikantje in jim je tudi zastopnik vlade priskočil na pomoč, češ, da naj bi pododsek toliko časa počakal z nadaljnjo razpravo, dokler ne bodo o kartelih govorili tudi prizadeti sloji. Pododsek je pa kratko izjavil, da ne ugovarja, če zboruje enketa, a da pododsek začne razpravljati o postavi. Dolg nos so dobili kartelisti in vlada z njimi, ki hoče očitvidno še naprej zavlačevati velevažno gospodarsko postavo, ker se odesuških kartelistiških izkoriščevalcev boji. In zdaj so zabrenčali kartelisti. Proti Krekovemu zakonskemu načrtu že dolgo rujejo. Kartelistom je že opetovano priskočil na pomoč »Slovenski Narod«, dasi liberalnega slovenskega trgovca tudi odirajo

Nisem znala, kdo da je tisti mož, ki naj ga sovražim. Blodili smo po pustih puščavah, kjer sem se naučila, kako da izgleda beda. Če sem tožila in plakala, me je tolažil:

»Lahko se maščuješ, če si pogumna, če nisi preslaba.«

Tako me je vzgajal za svojo maščevalko.

Poznala sem vsak kamen izgubljenega raja, vsaki val srebrnega potoka, poznala šumenje bukev, a znala nisem, kje da naj iščem izgubljeni raj.

Moje sovraštvo je gorelo v meni liki peklenški ogenj.

Moj oče je umrl.

Taborili smo na veliki ravnini neke ogrske puste. Nad nami je ležalo jasno nebo, kjer so se blesketale zvezde. V daljavi se je videla meglena podoba neke ogrske gostilne z vodnjakom. Umirajoči oče je ležal na trdih tleh. Mesec je obseval njegov izgubani, rumenkasti obraz. Zadnjič je govoril. Vsaka beseda je plamtela sovražnega ognja.

(Dalje.)

karteli, drugi kapitalistični avstrijski listi pišejo še potuljeno, a dolgo ne bodo, ker je v sredo zvečer zastokal predsednik Vetter na shodu dunajskih fabrikantov, kakšno krivico da jim delajo poslanci, ker so jim očitali v pododseku, da odirajo. Vojska modernih oderuhov se zbira, da onemogoči postavo, ki je v prvi vrsti naperjena proti oderuštvu združenih ljudskih krvososov. Ljudstvo in v prvi vrsti slovensko krščansko socialno delavstvo ne sme molčati in tudi ne bo. Jugoslovanska Strokovna Zveza stori vse, da bo slovensko krščansko socialno delavstvo povedalo, da tako kakor zdaj, ne sme naprej!

Med divjaki in doma.

Medtem ko pri nas za delavca v zasebnih podjetjih ni za slučaj starosti čisto nič preskrbljeno in znajo kapitalisti skrbeti za to z vsemi zvijačami, da tudi ne bo, je pa v krajih, kjer so mlade države, tudi za delavca v starosti že preskrbljeno. Celu na Newseelandu je preskrbljeno za starostno zavarovanje. National Provident Fundu (Narodni pokojninski zaklad) prispevajo zavarovanci tri, država pa eno četrtno. Člani so vse državljanke in državljani, ki ne zaslužijo več kakor 4000 mark na leto. Dozdaj je dobila vsaka oseba, ki je dosegla starost 65 let in katere premoženje ni presegalo gotove višine, tedensko pokojnino 10 mark. Ta vsota je bila nižja pri gotovem premoženju. Nova postava je pa znižala starostno mejo na 60 let. Prispevki so prilagojeni vsem razmeram. Po enoletnem članstvu dobi zavarovanec še druge podpore. »National Provident Fund« vodi direktorij, ki mu predseduje sir Ward, finančni minister.

Zaradi modernizma.

Na Francoskem so prišli na sled velikanskemu narodnemu škandalu, v katerega so zapletene značilne javne osebe. Kot poglavar banke za kupčijo z nedoletnimi dekleti je označen urednik »Lanterne«, mož, ki je imel velikanski vpliv na javnost in je osební prijatelj Brianda. Flaeon se imenuje mož, ki ima na vesti neštevilno nedolžnih žrtev in ki je vsled tega sodnijsko preganjan in se je sam predstavil sodnji. Z njim pa so tudi aretirali nekatere njegove »ljubice«, s katerih pomočjo je vršil nesramno kupčijo. V afero je zamotanih še več mogotcev in nositeljev javnega mnenja na Francoskem. S tem je poleg panamskega škandala in goljufij glede zaplenjenega cerkvenega premoženja francoski frajzin, ki se v tej aferi zrcali v socializmu soc. demokracije, za en škandal bogatejši. Svet pa lahko izpregleda, kam vodi svobodomiselstvo, ki se pojavlja pri nas pod imenom liberalcev in socialne demokracije. Pfuj!

Zahvala.

Podpisani se najpristrčneje zahvaljujem »Prometni zvezi«, ki mi je pripomogla ko sem se bil poškodoval pri železnici. Zahvaljujem se tudi g. poslancu Janezu Pibru, ker so imeli veliko z menoj opraviti. Zato tovariši železničarji vpišite se tudi Vi v »Prometno zvezo«, marsikomu je že veliko koristila.

Bohinjska Bela, dne 11. decembra 1911.

Jože Poglajen, želez. delavec

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo „Našo moč“. Cim več naročnikov, tem večji vpliv bo imelo Vaše glasilo.

Splošna priljubljenost

preizkušenega : Franckovega : kavinega pridatka * pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* s kavinim mlinčkom

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet
I. 1910 čez 83 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 503.575.98. ■

Ljudska posojilnica

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 8
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema
hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštne-hranilnične položnice na razpolago.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; Josip Šiška,
stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton
Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. Lj.; Fran
Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl.; Anton
Kobi, posest. in trg., Breg pri Borovni.; Karol
Kauschegg, veleposest. v Ljubljani; Matija Kolar,
stolni dekan v Ljubljani; Ivan Kregar, svetnik
trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani;
Fran Leskovic, hišni posestnik in blag. „Ljudske
posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.; Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani; Gregor Šil-
bar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Simetka**
v Ljubljani, Kolodvorske ulice 28.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblikami Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,
bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.

Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavi: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urar in draguljar, Ljubljana
Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

Dežnike in solnčnike

domačega izdelka
najboljše kakovosti, pri-
poročajo po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred Škof jo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig,

sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.
Priporočata svojo veliko zalogo vsakovrstnih
sodov. Prevezma tudi vsa v
njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,

Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc

Ljubljana, Rimska cesta št. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti žilnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posina ni prašek, proti ognjenju otrok in proti potenju nog,
steklenica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Siadin“ za otroke škatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev

:: domačega izdelka ::

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Štritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska reek-morska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARDA**

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

TEOD. KORN

pokrivalce streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporočata se za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z asbest-ce-
mentnim škrljem (Eiernit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.